
REDACTIONEEL

Afscheid, laureaat, opleiding en wet.

'Nodig is een heroverweging van het onderwijs en cultuurbeleid, die eindelijk eens niet over de vorm maar over de inhoud gaat' schrijft Paul Scheffer in een essay op de opiniepagina van het NRC op 22 september jl. Dat is mij uit het hart gegrepen. Ik zou er alleen ook graag de (geestelijke)gezondheidszorg aan toevoegen. Z'n essay heeft de titel 'Alles van waarde moet zich verweren'. Het is een pleidooi om de cultuur van het burgerschap opnieuw centraal te stellen en de identiteitscrisis van de maatschappij met hernieuwde onderlinge betrokkenheid vorm te geven. Het sluit aan bij de uitgangspunten van sociale psychiatrie. Individuen maken deel uit van een gemeenschap, als er problemen komen, staan die niet op zich zelf maar staan ze altijd in relatie met de context waarin mensen leven. Culturele achtergronden maken onderlinge betrokkenheid wel ingewikkelder maar zeker niet onmogelijk. SPV-en staan dagelijks midden in de maatschappij en kunnen door hun inzet die betrokkenheid beïnvloeden.

Gerard Lohuis is een SPV die met z'n beide voeten in de praktijk staat. In Groningen heeft hij samen met een aantal collega's, waaronder ik in ieder geval Ronald Schilperoort en Gert Schout wil noemen, de bemoeizorg tot een vorm van werken gemaakt die voor mensen aan de rafelrand van de stad hoop en uitzicht biedt op een betere toekomst. Z'n dagelijkse betrokkenheid bij deze mensen komt ook regelmatig tot uiting in z'n bijdragen aan SP. Het Nationaal Fonds Geestelijke Volksgezondheid heeft gemeend om Gerard daarvoor de Ereprijs 2002 toe te kennen. Op 16 september vond de uitreiking plaats op feestelijke bijeenkomst in Amsterdam. Als redactie zijn wij trots op onze collega en feliciteren Gerard van harte en wensen

eerlijk gezegd dat hij nog lang z'n activiteiten voor SP zal blijven voortzetten.

Marion Arends heeft na acht jaar besloten om haar activiteiten voor de redactie te beëindigen. Dat spijt de redactie zeer maar we respecteren uiteraard haar besluit. Marion heeft acht jaar geleden mede het initiatief genomen om het oude Plektrum om te vormen tot een meer eigentijds blad over sociale psychiatrie. De blauwe boekjes zijn intussen niet meer weg te denken uit de boekenkasten van sociaal psychiatrisch verpleegkundigen. Zij vormen een palet van een ontwikkeling die als je er goed naar kijkt, en dat kan op de website (www.nvspv.nl), maatschappelijke ontwikkelingen op de voet volgt. Het is mede aan Marion te danken dat het blad intussen is uitgegroeid gerespecteerd en veel geciteerd sociaal psychiatrisch verpleegkundig vakblad met een regelmatige toestroom van door collega's geschreven praktijkverhalen. En dat is wel eens anders geweest! Marion bedankt voor je inspirerende bijdrage en we rekenen natuurlijk in de toekomst nog wel op artikelen van jouw hand!

In dit oktober nummer gaat het over de wettelijke kaders waarbinnen het sociaal psychiatrisch plaatsvindt. Allereerst schrijft Ruud Zuidmeer op een bijna hilarische wijze hoe hij in de praktijk worstelt met de kaders van de wet BOPZ waarmee hij in de uitoefening van z'n praktijk rekening moet houden. Hij laat zien hoe moeilijk en tijdrovend het is om bij een patiënt met ernstige psychiatrische symptomen een behandeling binnen de wettelijke mogelijkheden te starten. Verderop in dit nummer doet hij verslag van een studiereis naar New York. Daar is het mogelijk mensen een ambulante

dwangbehandeling (Assisted Outpatient Treatment) te geven. Deze aanpak roept bij Ruud twijfels op. Het is goed om over een belangrijk thema als dit, wat ook in Nederland als een mogelijke verbetering van de ambulante behandel mogelijkheden wordt gezien, in SP een discussie te starten. Met name de cliëntenbeweging moet niets van een dergelijke methode weten.

Albert Cohen, advocaat met een psychiatrisch verpleegkundige achtergrond, doet verslag van z'n ervaringen als 'advocaat van dienst' in de regio Amsterdam. Het is bijzonder om te lezen hoe Cohen in z'n rol als advocaat regelmatig terugkijkt op z'n ervaringen als verpleegkundige en daarbij de soms bizarre situatie waarin de cliënt zich bevindt haarfijn weet te benoemen doordat hij nu in z'n rol als advocaat in staat is tot andere observaties.

Trijnie de Wit belicht in haar bijdrage *BOPZ en dwang. Meer zorg is beter!* vanuit ethische en juridische invalshoeken het omgaan met dwang in de sociaal psychiatrische praktijk. In haar bijdrage wordt duidelijk gemaakt dat meer dwang (de Kamer denkt na over meer mogelijkheden van ambulante dwang) niet de oplossing is om hulp te rechtvaardigen maar dat er vanuit verschillende methodische invalshoeken meer te bereiken is wanneer de hulpverlener vanuit betrokkenheid en middels onderhandelen naast de cliënt wil gaan staan.

Louis Polstra, Marian Verkerk en Marlieke de Jonge hebben onderzoek gedaan naar drangvarianten in de dagelijkse praktijk van psychiatrisch verpleegkundigen. Verschillende vormen van drang worden beschreven op hun werking en van nuttig commentaar voorzien. Het is een zinvolle bijdrage over het al dan niet toepassen van drang in de praktijk en het is mogelijk 1 van de methodische

invalshoeken waar Trijnie de Wit het over heeft.

In een artikel van Lidy Vlaskamp, dat eerder in TVZ is verschenen, wordt de praktijk beschreven van een verpleegkundige die schriftelijk informatie heeft verstrekt met het doel haar cliënte te ondersteunen in een rechtszaakzaak. De uitspraak van de tuchtrechter spreekt voor zich. De behandeling in Hoger Beroep heeft inmiddels plaatsgevonden. De lezer kan zelf oordelen.

De opleidingen in hun variatie komen in dit nummer ook weer aan bod. In mediaan gaat Leonoor Hermanides in op de visie, een eerste proeve van het NVSPV bestuur, op de positie van de MGZ-GGZ opleiding binnen de nieuwe Bachelor Masterstructuur. In SP nr. 63 hebben Kees de Winter en Martin Spaans een aanzet tot een discussie willen geven in de verpleegkundige beroepsgroep. Dat lijkt aardig te gaan lukken. In SP nr. 64 schreef Jos van Zaanen een reactie en in dit themanummer wordt de discussie door verschillende auteurs voortgezet. De emoties laaien hoog op en het is duidelijk dat het onderwerp de gemoederen bezighoudt. Gelukkig wordt in de bijdragen in dit nummer ook regelmatig gewezen op de mogelijkheden die zowel de VO-SPV als de opleiding tot verpleegkundig specialist bieden. En daar draait het uiteindelijk om.

Naast al deze serieuze onderwerpen komt Paul Hemels in de rubriek Dichterbij ons op een andere manier bezighouden met zijn column *Afscheid*. Ivonne van der Padt besteedt aandacht aan het boek van Kwekkeboom "Zo gewoon mogelijk" waarmee een nieuwe en zeer informatieve SP goed gevuld bij u op de leestafel licht. Veel leesplezier.

Kees Onderwater